Електронна газета як засіб формування лінгвокультурної компетентності інокомунікантів університету

О. В. Бурко

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Corresponding author. E-mail: burkoov@gmail.com

Paper received 29.08.20; Accepted for publication 16.09.20.

https://doi.org/10.31174/SEND-PP2020-236VIII94-03

Анотація. У статті оприлюднено алгоритм формування лінгвокультурної компетентності іноземних студентів. Акцентовано на причинах їхнього інтересу до електронної газети «Авіатор». Презентовано онлайн-опитування інокомунікантів про неї. Напрацьовано низку інноваційних прийомів для дистанційного навчання: робота з електронним архівом газети «Авіатор», укладання ілюстрованого онлайн-словника «Газета», поєднання відкритих тестів із презентацією міст-партнерів НАУ, «Коло читачів газети». Оволодіння ними сприятиме зануренню інокомунікантів у соціокультурний простір університету.

Ключові слова: *архів, електронна газета, інокомуніканти, лінгвокультурна компетентність, ілюстрований онлайн-словник, текст, відкритий тест, презентація, університети-партнери НАУ.*

Проблему формування лінгвокультурної компетентності іноземних студентів не досліджено, попри те, що укладачі чинних Загальноосвітніх стандартів із української мови як іноземної (рівні: А1, А2; В1, В2; С1) Н. Ніколаєва, Н. Бондарєва, А. Дем'янюк, М. Шевченко, В. Овдіюк, М. Якубовська оприлюднили відповідні теоретичні положення. Засадничими у формуванні лінгвокультурної компетентності іноземних студентів Національного авіаційного університету обираємо положення М. Цуркан про «занурення в соціокультурний простір носіїв мови» [4, с. 100], Ху Жунсі про забезпечення міжкультурного спілкування як однієї з педагогічних умов успішної адаптації іноземних студентів до освітнього середовища України [3, с. 66], Л. Дмитрук про досвід використання відеопрезентацій на заняттях із української мови як іноземної [2], І. Ющука, Ю. Бондарчук, О. Мушкудіані про роботу з мікротекстами для тих, хто знає англійську мову й вивчає українську [5].

Мета нашого дослідження полягає в оприлюдненні алгоритму формування лінгвокультурної компетентності іноземних студентів на заняттях з української мови як іноземної під час дистанційного навчання. Вона передбачає розв'язання таких завдань:

- діагностувати рівень ознайомлення студентів-іноземців із електронною газетою «Авіатор»;
- ввести інокомунікантів у культурно-освітній простір Національного авіаційного університету на основі україномовних текстів електронної газети,
- розробити алгоритм роботи з текстами «Авіатора»;
- апробувати інноваційні прийоми під час дистанційного навчання.

Обрали інноваційну форму роботи: експериментально-дослідне онлайн-заняття з української мови як іноземної.

Використали емпіричні методи дослідження: анкетування, тестування, аналіз результатів отриманих даних; педагогічний експеримент для перевірки ефективності пропонованого алгоритму формування лінгвокультурної компетентності іноземних студентів.

Формування лінгвокультурної компетентності здобувачів вищої освіти іноземних держав на заняттях з української мови як іноземної здійснювали поетапно, використовуючи культурно-освітні матеріали електронної газети «Авіатор» Національного авіаційного університету.

На *першому* етапі діагностували рівень ознайомлення студентів-іноземців із електронними газетами та журналами. Виявили, що третьокурсники читають такі електронні видання: «Енциклопедію аерокосмічної галузі», «Авіаційну культуру», «Aviation Science» *(Хуан Цзецін);* «Fluent 19.0 Introduction to Fluid Simulation» *(Лю Юйсі),* «Journal of Navigation» *(Чжоу Чженьпень),* «National Geographic» *(Ван Шен'ї),* «New York Times» *(Ху Хаохао),* «Peoples Daily», «The Times». Провели онлайн-опитування інокомунікантів про університетську електронну газету «Авіатор» за відповідною анкетою, яку опублікували в Telegram. Виявили, що більшість інокомунікантів уперше прочитали газету «Авіатор» тоді, коли вступили до НАУ: *Аланно Абдулах Алі Абдулкарім*, *Ху Пейяо* (5 курс), *Юань Цзивей, Хуан Цзецін***,** *Пен Сяосін***,** *Лі Пейсень***,** *Ван Цінле***,** *Хуан Чуцяо, Чжоу Чженьпень***,** *Цзінь Бо***,** *Ху Хаохао***,** *Сюй Шицзя***,** *Ван Шен'ї* (3 курс)*;* троє опитаних – коли почали вивчати українську мову; ще троє – коли відвідували заняття з української мови на платформі Google Classroom: *Осерема* (1 курс)**,** *Чжен Бяо***,** *Лю Юйсі* (3 курс). Результати онлайн-опитування первинного ознайомлення з електронною газетою «Авіатор» (2018 –2020 рр.) подаємо в діаграмі 1.

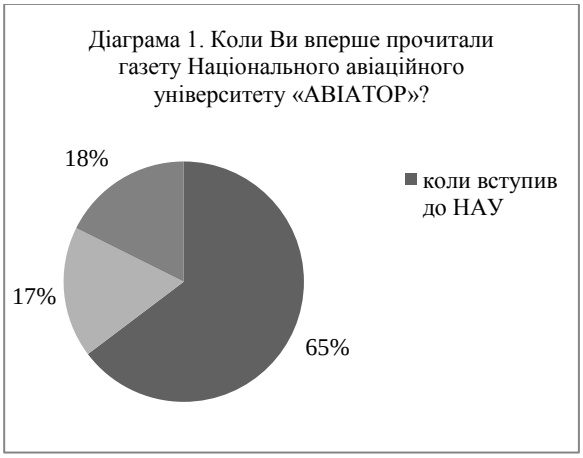

Опитування підтвердило здогад, що студенти-іноземці користувалися електронним архівом видання. Вони правильно підкреслили електронну адресу архіву «Авіатора»: *Алі, Ху* (5 курс)**,** Осерема 1(курс), *Юань Цзивей, Чжен Бяо, Хуан Цзеці,. Пен Сяосін. Лю Юйс,. Лі*

 ©O. V. Burko 2020

Пейсень, Ван Цінле, Хуан Чуцяо, Чжоу Чженьпень, Цзінь Бо, Ху Хаохао, Сюй Шицзя, Ван Шен'ї (3 курс).

Майже всі іноземні студенти читали частину номерів газети «Авіатор» англійською мовою: *Алі* (5 курс), *Осерема* 1 курс), *Юань Цзивей, Чжен Бяо, Хуан Цзецін, Пен Сяосін, Лю Юйсі, Лі Пейсень, Ван Цінле, Хуан Чуцяо, Чжоу Чженьпень, Цзінь Бо, Сюй Шицзя, Ван Шен'ї* (3 курс)*;* студент-магістр *Ху Пейяо* – українською, а третьокурсник *Ху Хаохао* – китайською. Здогадно, *Ху Хаохао* здійснив переклад текстів газети самостійно, а інші користувалися низкою англомовних варіантів видання: № 8 (2018 р.), № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 (2019 р.), № 1, 2 (2020 р.), що зберігаються в науково-технічній бібліотеці НАУ. Діаграма 2 переконливо свідчить про привабливість англомовної версії університетської газети серед інокомунікантів.

Так що вміння і навички осмислено читати україномовні тексти електронної газети «Авіатор» на культурно-освітні теми формувалися недостатньо.

На *другому* етапі окреслили алгоритм роботи з україномовними текстами. Він передбачав обрання текстів «Авіатора» про співпрацю Національного авіаційного університету із країнами інокомунікантів (Китайської Народної Республіки, Нігерії, Ірану, Індії). Наприклад, Із виступу Ректора на конференції трудового колективу, Візит делегації НАУ до КНР [aviator_01-2020_web_ukr.pdf], Візит делегації уряду Тайчжоу, Співпраця з КНР набирає обертів [/aviator_2019_09_ua.pdf], Підписано угоду з Освітньо-технологічним центром провінції Чжецзян [aviator_2019_08_ua.pdf], Візит делегації НАУ до КНР [aviator_2019_06_ua.pdf] для студентів *Юань Вейлонг, Е Хайян, Ся Вейюй, Цзінь Бо, Чжоу Ботао, Ху Хаохао, Лю Чуаньфу, Чжоу Чженьпень, Лін цзи Хао, Ван Цінле, Ван Шен'ї, Сюй Шицзя, Лю Юйсі, У Цунін, Хуан Цзецін, Чжен Бяо, Лі Пейсень, Пен Сяосін, Лю Мянь, Ван Хайхуа, Ван Чживей, Лі Хан, Бай Цзінь, Юань Цзивей, Хуан Чуцяо* (АКФ 318 а/б), З робочим візитом до Національного авіаційного університету прибула делегація Національного агентства космічних досліджень та розробок Нігерії [aviator_18_08_ua.pdf], для *Адегоджу Олувасена Пола, Агбонкхехі Осереми, Болуватіфе Олувасемі, Езеугву Сахіми, Зідієги Бенджаміна Тамаралакемоди, Ікані Філіпа, Макоджі Кабіра Мухаммада Ібрагіма, Отівіктора Стої* (ФККПІ 122 (1 курс)), Зустріч з освітянами провінцій Хейлунцян та Шеньсі [aviator_2019_07_ua.pdf] для *Ху Пейяо* (ФЕБА ЕМ-111М), Міжнародний конгрес «Влада. Політика. Люди» [aviator_2019_07_ua.pdf] для *Дабуба Садама, Сулеймана Мохаммеда* (ФАБД АР-102М), Початок співпраці з індійськими партнерами [aviator _02_2020(ukr)-web.pdf] для *Аланно Абдулах Алі Абдулкаріма, Ядава Абхішека* (ФККПІ 122М).

Наступний крок передбачав адаптацію текстів для інокомунікантів, укладання україно-англійського ілюстрованого онлайн-словника «Газета». До нього ввели слова та словосполучення, ужиті в текстах газети «Авіатор». Наприклад, онлайн-словник до адаптованого тексту видання [aviator_01-2020_web_ukr.pdf]: авіаційна освіта – aviation education, Всесвітня федерація безпілотної авіації – World Unmanned Aviation Federation, угода – agreement, народний уряд – the people's government. До словника додали фото перемовин керівництва НАУ та представників міст-партнерів. Матеріали розмістили на платформі Google Classroom для студентів академічних груп.

Останній крок – озвучення викладачем і студентами україномовних текстів, висвітлених на екрані платформи Google Classroom. Наприклад, адаптований текст газети «Авіатор»: «Національний авіаційний університет підписав такі угоди: 1) про відкриття представництва Федерації на базі НАУ з Всесвітньою федерацією безпілотної авіації; 2) про спільну діяльність у галузі авіаційної освіти з народним урядом міста Шифан провінції Сичуань» [aviator_01-2020_web_ukr.pdf]. Як бачимо, інокомуніканти сприйняли його одночасно на двох каналах: слуховому та зоровому.

На *третьому* етапі запропонували студентам прочитати відкриті тести до запропонованого матеріалу й озвучити правильні відповіді.

1. *Про що підписано угоду між Національним авіаційним університетом та Всесвітньою федерацією безпілотної авіації?*

А) про відкриття представництва Федерації безпілотної авіації на базі НАУ

Б) про авіаційну освіту

В) про народний уряд Китайської Народної Республіки

Г) про студентів КНР

2. *Назвіть місто й провінцію Китайської Народної Республіки, з народним урядом яких підписано угоду про спільну діяльність у галузі авіаційної освіти:*

А) місто Тайчжоу провінції Сичуань

Б) місто Шифан провінції Сичуань

В) місто Чжецзян провінції Сичуань

Г) місто Київ провінції Сичуань.

Цей етап завершили презентацією міста Шифан провінції Сичуань [https://ru.wikipedia.org/wiki], яку підготували студентські міні-групи. Поєднання відкритих тестів із презентацією міста-партнера НАУ– досить ефективний прийом навчальної роботи, оскільки застосовувався відповідно до різних рівнів володіння українською мовою та був адаптований під будь-який фах студентів.

На *четвертому* етапі проаналізували рівень розуміння текстів інокомунікантами. Як бачимо з діаграми 3, три чверті респондентів добре розуміють тексти «Авіатора». Це студенти-третьокурсники (*Юань Цзивей, Хуан Цзецін, Пен Сяосін, Лі Пейсень, Хуан Чуцяо, Чжоу Чженьпень, Цзінь Бо, Ху Хаохао, Сюй Шицзя* (3 курс)*;* 1 студент-магістр *Аланно Абдулах Алі Абдулкарім* та першокурсник *Агбонкхехі Осерема;* чверть опитаних в основному розуміє україномовні тексти: *Чжен Бяо, Лю Юйсі, Ван Цінле, Ван Шен'ї та* 1 студент-магістр *Ху Пейяо.*

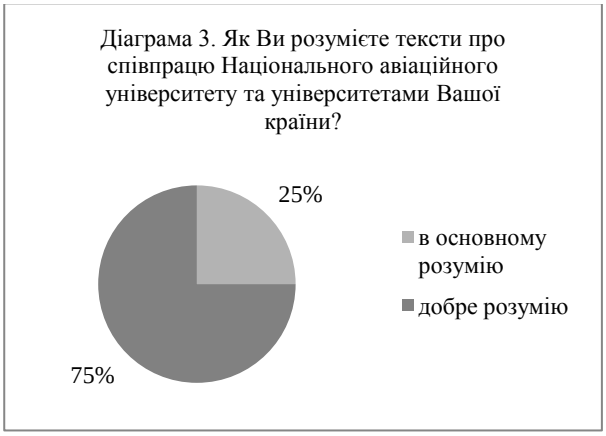

Одержані результати засвідчують доцільність використаних прийомів: робота з електронним архівом газети «Авіатор», укладання ілюстрованого онлайн-словника «Газета», поєднання відкритих тестів із презентацією міст-партнерів НАУ – під час дистанційного навчання.

Так студенти-іноземці ввійшли в «Коло читачів газети». У них виникло бажання запросити в нього інших студентів університету та викладачів. Так, *Аланно Абдулах Алі Абдулкарім* (5 курс), *Юань Цзивей, Чжен Бяо, Пен Сяосін, Лі Пейсень, Ван Цінле, Хуан Чуцяо, Сюй Шицзя* (3 курс) радять читати газету «Авіатор» насамперед студентам*; Лю Юйсі, Ван Шен'ї* (3 курс) – іноземцям *Агбонкхехі Осерема* (1 курс) – викладачам. Показники діаграми 4 підтверджують цей факт.

У статті порушено проблему формування лінгвокультурної компетентності іноземних студентів на заняттях з української мови як іноземної під час дистанційного навчання. З метою виявити рівень їх ознайомлення з електронними виданнями провели онлайн-опитування інокомунікантів про університетське електронне видання «Авіатор», у результаті якого зробили висновок: вони віддають перевагу англомовній версії університетської газети, а вміння і навички осмислено читати україномовні тексти на культурно-освітні теми електронної газети «Авіатор» формуються недостатньо. Відтак напрацювали алгоритм роботи з текстами, за допомогою якого можна її розв'язати: 1) обрання україномовних текстів електронної газети «Авіатор» на культурно-освітні теми; 2) адаптація визначених текстів; 3) укладання україно-англійського ілюстрованого онлайн-словника «Газета»; 4) озвучення викладачем адаптованих текстів, висвітлених на екрані платформи Google Classroom; 5) виразне читання їх студентами. Тестові завдання були спрямовані на виявлення лінгвокультурної компетентності іноземних студентів за функціональним критерієм. Так що авторські прийоми навчання: робота з електронним архівом електронної газети «Авіатор», укладання ілюстрованого онлайн-словника «Газета», поєднання відкритих тестів із презентацією міст-партнерів НАУ, «Коло читачів газети» виявилися ефективними під час дистанційного навчання в університеті.

Проведене дослідження має перспективи для подальшого наукового пошуку: розвивати лінгвокультурну компетентність інокомунікантів технічного університету на основі зіставлення мовних картин України та країн-партнерів НАУ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Авіатор. № 8. 2018. № 7, 8, 9. 2019. № 1, 2. 2020. URL: http://aviator.nau.edu.ua.
2. Дмитрук Л. Мультимедійні технології у вивченні української мови як іноземної // Педагогічний процес: теорія і практика. Електронне наукове фахове видання, 2019. Вип. 3 – 4, С. 138 – 144. URL: http://od.kubg.edu.ua.
3. Ху Жунсі. Організаційно-методичні засади адаптації іноземних студентів до освітнього середовища університетів України // Освітологічний дискурс. Електронне наукове фахове видання, 2016. № 2, С. 65 – 75. URL: http://od.kubg.edu.ua.
4. Цуркан М. Методика викладання української мови як іноземної на синхронному зрізі XXI століття: тенденції розвитку // Нова педагогічна думка, 2019. № 1, С. 97 – 102. URL: http://od.kubg.edu.ua.
5. Yushchuk I., J. Bondarchuk, O. Mushkudiani/ Reference book in the Ukrainian language (Ukrainian for foreigners) (for teachers, students, post-graduate students, doctoral students and anyone wishing to learn Ukrainian) / I. Yushchuk, J. Bondarchuk, O. Mushkudiani. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2018, 184 с.

REFERENCES

1. Aviator. № 8. 2018. № 7, 8, 9. 2019. № 1, 2. 2020. URL: http://aviator.nau.edu.ua.
2. Dmytruk L. Mul′tymediyni tekhnolohiyi u vyvchenni ukrayins′koyi movy yak inozemnoyi // Pedahohichnyy protses: teoriya i praktyka. Elektronne naukove fakhove vydannya, 2019. Vyp. 3 – 4, P. 138 – 144. URL: http://od.kubg.edu.ua.
3. Khu Zhunsi. Orhanizatsiyno-metodychni zasady adaptatsiyi inozemnykh studentiv do osvitn′oho seredovyshcha universytetiv Ukrayiny // Osvitolohichnyy dyskurs. Elektronne naukove fakhove vydannya, 2016. № 2, P. 65 – 75. URL: http://od.kubg.edu.ua.
4. Tsurkan M. Metodyka vykladannya ukrayins′koyi movy yak inozemnoyi na synkhronnomu zrizi KHKHI stolittya: tendentsiyi rozvytku // Nova pedahohichna dumka, 2019. № 1, P. 97 – 102. URL: http://od.kubg.edu.ua.

The electronic newspaper as a mean for linguistic and cultural competence formation of foreign communicators

O. V. Burko

Abstract. This article is devoted to the algorithm of formation of linguistic and cultural competences by foreign students. An emphasis is placed on the reasons for their interest in the electronic newspaper "Aviator". An online survey of foreign communicants about it is presented. A number of innovative techniques for distance learning have been developed: work with the electronic archive of the "Aviator" newspaper, composition of the illustrated online dictionary "Newspaper", combination of open tests with the presentation of NAU partner cities, "A circle of newspaper readers". Mastering in it will help foreign communicators to immerse in the socio-cultural space of the university.

Keywords: *archive, e-newspaper, foreign communicators, linguistic and cultural competence, illustrated online dictionary, text, open test, presentation, NAU partner universities.*